878/11

Den 31. oktober 2011 blev i sag nr. 79.493:

xxxx xxxx xxxxx
xxxxxxxxxxx xx
xxxx xxxxxxx

mod

PFA Pension
Marina Park
Sundkrogsgade 4
2100 København Ø

afsagt

k e n d e l s e :

_____

Forsikrede har firmapensionsordning med erhvervsevnetabsdækning i PFA Pension. Hun klager over selskabets afvisning af at udbetale invalidesum i anledning af hendes anmeldte erhvervsevnetab.

Selskabet har afvist at udbetale invalidesum med henvisning til, at klagerens generelle erhvervsevne ikke er nedsat i dækningsberettigende grad.

Forsikringen giver ret til invalidesum, når erhvervsevnen er varigt nedsat til 1/3 eller derunder.

Klageren er født i 1962 og uddannet på kontor. Hun har haft problemer med venstre knæ siden 2003, da hun slog det ind i en skuffe. Tilstanden blev forværret i efteråret 2006 i forbindelse med et vridtraume. Hun har flere gange været sygemeldt i forbindelse med knæoperationer og har alene kunnet genoptage sit arbejde på reduceret tid. Hun blev pr. 28/2 2009 afskediget fra sin hidtidige stilling og har siden været uden arbejde.
Ved anmeldelse af helbredsmæssige forhold dateret den 2/3 2010 anmeldte klageren, at hun som følge af knæproblemerne havde et varigt erhvervsevnetab. Af anmeldelsen fremgår bl.a.:

"**2 Erhverv**
…
Årlig bruttoløn (arbejdsindtægt) før sygemelding? *332.500* Kr. *Ca.*
Årlig bruttoløn efter sygemelding? *177.600* Kr. *får jeg nu ledighedsydelse."*

Til brug for sagens behandling indhentede selskabet diverse lægelige oplysninger, herunder lægelige og kommunale sagsakter.

Af ortopædkirurgisk speciallægeerklæring af 10/9 2009 fremgår bl.a.:

"**Objektiv undersøgelse:**
…
Underekstremiteter: Lettere synlig ve.sidig quadricepsatrofi. Reaktionsløse cikatricer efter arthroskopi og efter rekonstruktion af mediale patello-femorale ligament.
Ingen ansamling i venstre knæ. Ømhed ved palpation af patella og af medialsiden af knæet. Patella fremtræder noget strammere end på højre side. Q-vinklen udmåles til 15 grader.

Hofteled: Fri bevægelighed. Fleksion 0-110 grader. Indad/udadrotation: 15/45 grader. Abduktion/adduktion: 45/15 grader. Ingen smerter.

Knæled: Venstre knæ har 5 graders ekstensionsdefekt og flekteres aktivt til ca. 80 grader, herefter smerter. Passivt kan knæet flekteres til 90 grader. Knæet er sidestabilt, men antydningsvis forreste løst, dog er undersøgelsen svær at gennemføre pga. smertereaktion. Patella synes at sporer normalt og der er let retropatellar skurren under bevægelse.

Fodled: Begge ankler dorsalflekteres 10 grader, plantart 30 grader, supination/pronation: 30/15 grader. Ingen smerter.
Der er normale og egale kraftforhold. Skadelidte anfører nedsat følesans på forsiden af knæskallen og på storetåen.

Omfangsundersøgelse:

	Venstre	Højre
Lår (10 cm over patella)	46½ cm	48 cm
Læg (størst mulige omfang)	37 cm	37 cm

Gangen er let haltende med let aflastning af venstre ben.

Resume:
Nu 46 årig kontorass, der for knapt 6 år siden pådraget sig et direkte traume imod venstre knæskal, da skadelidte under arbejde slår knæet ind i en skuffe. Der mistænkes efterfølgende delvis ledskred af knæskallen, og skadelidte behandles med bevægelig bandage.
Har efterfølgende langvarigt forløb med flere kikkertoperationer, hvor man konstaterer skade på indvendige båndskive og nogen bruskforandringer på bagsiden af knæskallen.
Ved seneste kikkertoperation i november 2008 konstaterer man grad I-II slidgigt på knæskallens bagside og i førringsfuren. Endvidere slidgigt i indvendige ledkammer.
Der konstateres ligeledes et let slapt korsbånd. Ved denne operation foretages endvidere opstramning af ledbåndet på indersiden af knæskallen.
Har ikke haft nogen effekt af operationerne og har fortsat trods intensiv fysioterapi mange smerter i knæet. Smerterne er nærmest konstante og forværres ved belastning. De er søvnforstyrrende og medfører problemer med mange dagligdags gøremål. Nedsat kraft i knæet og

nedsat bevægelighed. Gangdistancen er begrænset og skadelidte spiser dgl. smertestillende medicin.
Har fået smerter i lænden og har føleforstyrrelser på forsiden af knæskallen og på storetåen.

Objektivt findes moderat lårmuskelsvind. Ømhed af knæskallen og på indersiden af knæet.
5 graders strækkemangel, bøjer knapt til vinkelret. Knæet sidestabilt, antydningsvist forreste skuffeløst.
Knæskallen sporer normalt, men er tydeligt strammere end på højre side. Gangen er let haltende.

Normale kraftforhold, anfører nedsat følesans på knæskallen og på storetåen, men skelner dog skarpt fra stumpt.
Er på UT kontorassistent. Meget siddende arbejde. Er sygemeldt i en længere periode. Genoptager herefter sit arbejde, men har siden 2006 været deltidssygemeldt.
Er nu arbejdsprøvet og kan kun arbejde 16 timer ugtl..

Konklusion:
Skadelidte er tidligere knærask og pådrager sig i 2003 et direkte traume mod venstre knæ. Der er årsagssammenhæng og der er overensstemmelse imellem klager og objektive fund. Tilstanden må betragtes som værende stationær, idet yderligere kirurgisk behandling ikke skønnes at kunne bedre tilstanden.

Skadelidte har et mén og et erhvervsevnetab kan ikke udelukkes."

I ressourceprofilen udarbejdet i forbindelse med den kommunale sag hedder det bl.a.:

"**Faglige og praktiske kompetencer**
…
Der er 06-10-2009 foretaget opfølgning på virksomhedsplacering.
I mødet deltog [klager] og … [Klager] har nu været i virksomhedspraktikken knap 4 mdr og er nået op på et timetal på 16-19 timer. Timerne er pt fordelt på 3 dage, hvoraf tirsdag er den længste med 7 timer. \
Det har vist sig, at det ikke er den mest hensigtsmæssige måde for [klager] at placere arbejdstimerne, da hun efter 3-4 timer kan mærke, at hun har svært ved at koncentrere sig og får væsentligt flere smerter i ben og ryg. Dette på trods af at hun er opmærksom på at veksle arbejdsstillinger. Hun oplyser, at hun er helt utrolig træt efter den lange dag, og at hun bruger hvile, når hun kommer hjem, men i det store hele går det godt på de 16-19 timer.
Timerne har i en periode været fordelt på 4 dage, og det gik bedre.
Min vurdering er, at der er fundet et realistisk timetal ift den type arbejde, som [klager] har pt - salgskoordinator hos … og det vil sige blandede stillesiddende ikke fysisk belastende kontorfunktioner primært udført ved skrivebord/computer. [Klager] har ikke haft sygefravær i perioden, men der har været dage, hvor hun har været nødt til at gå tidligere hjem.
…
Vurdering: [Klagers] arbejdsevne vurderes væsentligt reduceret selv et erhverv uden fysiske belastninger og med mulighed for afvekslende arbejdsstillinger.
…
Samlet vurdering
…

04/11/09
Det drejer sig om en 47 årig kontorassistent, der efter 4 knæoperationer har en varigt nedsat arbejdsevne på grund af funktionsnedsættelse i venstre knæ.

LAB § 70a:

1.
Der har været bevilget en § 56 aftale med henblik på arbejdsfastholdelse på det ordinære arbejdsmarked, da den langvarige, og i flere omgange, iværksatte træningsindsats i forbindelse med knæoperationerne betød gentagne og vedvarende (delvise) sygemeldinger igennem 3 år. Der har været iværksat virksomhedspraktik jvf. LAB § 42, hvor der er påvist en arbejdsevne på ca. 16 timer ugentligt med optimal ergonomisk indretning af arbejdspladsen, der tilgodeser de skånehensyn der er i forhold til ikke knæbelastende arbejdsfunktioner.

2.
Arbejdsprøvningen har vist, at [klager] besidder faglige, praktiske og personlige kompetencer til brug for arbejdsmarkedet indenfor kontorfaget, og der er påvist en arbejdsevne på ca. 16 timer ugentligt.

3.
Det er lægefagligt vurderet, at der ikke er yderligere behandling, der vil kunne bedre tilstanden. Arbejdsprøvningen har taget højde for de hensyn der skal tages i forhold til ikke knæbelastende arbejdsfunktioner og trods dette er der påvist en arbejdsevne på 16 timer ugentligt.
Årsagen er smerter, der påvirker koncentrationsevnen og medfører øget trætbarhed. På grund af funktionsnedsættelse i venstre knæ efter 4 operationer, vurderes det, at arbejdsevnen er varigt nedsat indenfor et hvert erhverv.

4.
Der er nedsat bevægelighed, smerter og nedsat kraft i venstre knæ, hvilket påvirker funktionsevnen i en sådan grad, at beskæftigelse på ordinære vilkår ikke anses for realistisk. Der kan ikke peges på et beskæftigelsesfremmende initiativ, der vil kunne fastholde [klager] på det ordinære arbejdsmarked og det vurderes at arbejdsevnen er varigt begrænset i et sådant omfang, at beskæftigelse på normale vilkår ikke kan opnås.
Indstilles til fleksjob jvf. LAB §§ 69 og 70."

Klageren blev pr. 1/12 2009 visiteret til fleksjob og har siden modtaget ledighedsydelse.

Af fleksjobbeviset fremgår, at hun maksimalt kan arbejde 16 timer ugentligt.

Af lægeattest udfyldt af klagerens egen læge den 3/3 2010 fremgår bl.a.:

"

9 a) Hvilke funktioner af sit hidtidige arbejde eller daglige funktioner mener patienten, han/hun ikke kan udføre?		Nærmere beskrivelse: Kan p.g.a. smerter i venstre knæ ikke sidde i mere end 1/2-1 time og kan ikke stå i mere end 15-30 minutter, gangdistance 200-300 m, kan ikke klare fysisk hårdt arbejde.
b) Hvad er den lægelige eller medicinske årsag til, at patienten ikke kan udføre disse funktioner? **(Besvares kun, hvis patien-**		Nærmere beskrivelse: Følger efter operation med rekonstruktion af ledbånd fra venstre lårknogle til venstre knæskal.

ten har oplyst, at der er nedsat funktion) c) Hvor mange timer daglig vurderer De, patienten kan arbejde?		Antal timer dagligt: 15-16 timer
10 a) Hvordan vurderer De prognosen for patientens tilstand?	**NEJ JA**	God ☐ Dårlig☒ Ved ikke☐
b) Er der tilstødt komplikationer, der har påvirket sygdommens/skadens forløb?	☐ ☒	Hvis **JA**: Hvilke, hvordan og hvorfor? Har fået ondt i ryggen p.g.a. de langvarige smerter i venstre knæ.
c) Forventer De, at patienten helt eller delvist genvinder erhvervsevnen i forhold til nuværende arbejde?	☒ ☐	Hvornår?_____ (dag/md/år) Forventet arbejdstid ugentlig: _____

"

Selskabet afviste ved brev af 25/3 2010 at yde forsikringsdækning med henvisning til, at klagerens erhvervsevne efter selskabets vurdering ikke var nedsat til en tredjedel.

Klageren er utilfreds med selskabets afgørelse og har efter indsigelse over for selskabet indbragt sagen for nævnet.

Af klageskemaet fremgår bl.a.:

"**1. Sagsfremstilling, kort redegørelse for sagen. …**
Kom til skade i starten af oktober 2006 har gennemgået 4-5 operationer de næste 2 år, den sidste en meget stor operation. I dag kan jeg ikke gå særligt langt kan ikke sidde eller stå særligt længe ad gangen har fået ondt i ryggen. Kan ikke bøje benet mere en 40-45 gr og har konstant smerter hele tiden dvs. Tager piller hver dag. Mit liv er har taget en total drejning fra at være et aktivt menneske til intet at kunne. PFA påstår at jeg kan arbejde langt over 20 timer ugentligt (ved ikke hvor de har det fra) men i min arbejdsprøvning kæmpede jeg og prøvede at være oppe på 19 timer, det kunne jeg ikke klare...så i dag har jeg et fleksjobbevis på maks. 16 timer og med skånehensyn og jeg kan slet ikke klare mere.. det er gået ud over hele min krop i dag og det bliver ALDRIG bedre det har jeg fået at vide.. det går kun ned ad bakke. De skriver også jeg ingen hjælpemidler har, det har jeg, jeg har 2 krykker, som jeg bruger når jeg dårligt kan gå f.eks. når jeg har så ondt i ryggen. Og så har jeg købt en gribetang til at samle ting op med for jeg kan ikke lige bøje mig ned og samle OP. Og nu skal jeg til at have en handicapbil. Spiser også sovepiller hver nat, bare for at sove og få hvile. Så jeg kan ikke forstå at PFA giver mig afslag, når jeg har fået fra en anden pensionsforsikring og der skal man også være 2/3 del invalid. Synes det lyder mærkeligt. Har en veninde som har en depression hun fik engangsbeløb udbetalt og hun har fleksjob på 20 timer.. og er lang mere frisk end jeg er.. så jeg er fuldstændig uforstående over for det.. og det er også PFA hun har.

Jeg har klaget flere gange over PFA afgørelses og jeg har talt med dem og det var dem selv der sagde jeg skulle skrive til dem.

Tager man kun hensyn til hvor mange timer jeg kan arbejde? Ikke hvor mange smerter eller skånehensyn eller kræfter der er i knæet eller andre skavanker der er kommet i forbindelse med skaden? Tror de virkelig jeg er hel.. Nej jeg har skam også blevet deprimeret oven på det hele.. og skal lære at leve med mit handicap nu.

2. Hvad vil De konkret opnå hos selskabet? …

Jeg vil gerne have udbetalt engangsbeløbet ved varig invaliditet. Har fået det fra et andet pensionsselskab hvor jeg også får invalidepension fra. Hvor jeg er blevet erklæret 2/3 del invalid. PFA påstår at jeg godt kan arbejde langt over 20 timer ugentligt.. men hvor ved de det fra?"

Selskabet har over for nævnet ved brev af 22/12 2010 fastholdt sin afgørelse og har til støtte herfor bl.a. anført:

"**PFA Pensions samlede vurdering af erhvervsevnen**
Sammenfattende konkluderer PFA Pension således at [klagers] generelle erhvervsevne ikke er nedsat med mindst 2/3.

Det angives, at smerterne forværres ved belastning af knæet således at det særligt er gang og gang på trapper der virker belastende for knæet. Varierende arbejdsstillinger i en kontorfunktion bør således kunne varetages af [klager]. Det skal i den forbindelse bemærkes, at [klager] er uddannet kontorassistent.

Det forhold at [klagers] bruger hjælpemidler i form af krykker, handicapbil og en gribetang, ændrer ikke ved PFA Pensions vurdering af hendes erhvervsevne, idet disse forhold ikke har nævneværdig indvirkning på [klagers] erhvervsevne. I en kontorfunktion vil det således være uden betydning for [klagers] erhvervsevne, at hun f.eks. benytter en handicapbil til og fra arbejde, idet hendes evne til at udføre den pågældende kontorfunktion ikke påvirkes heraf.

I forbindelse med arbejdsprøvningen hos … anførte [klager] selv at hendes effektive arbejdstid var på 16-18 timer om ugen. PFA Pension vurderer hertil, at arbejdsprøvningen formentligt kunne have resulteret i en øget ugentlig arbejdstid, såfremt arbejdstiden havde været placeret anderledes.

Konklusion
PFA Pension skal fastholde, at der ikke kan ske engangsudbetaling af invalidesum, idet [klagers] generelle erhvervsevne ikke er nedsat med mindst 2/3."

Parterne er fremkommet med yderligere bemærkninger i flere breve til nævnet. Klageren har bl.a. oplyst, at hun er påbegyndt psykologbehandling grundet sin depression. Hertil har selskabet anført, at der ikke er dokumenteret, at klagerens psykiske forhold, der medfører behovet for psykologbehandling, er af varig karakter. Selskabet har endvi-

dere henvist til, at der ikke er dokumentation for, at klagerens psykiske lidelse har et sådant omfang, at hendes erhvervsevne er nedsat med 2/3.

Af forsikringsbetingelserne fremgår bl.a.:

"**C Betingelser for invalideydelse og præmiefritagelse**

§1. Definition af invaliditet/erhvervsevnetab

…

Stk. 4. Engangsbeløb ved invaliditet, herunder udbetaling som ratepension, udbetales kun, hvis erhvervsevnen er nedsat til en tredjedel eller derunder, og denne nedsættelse er varig."

Nævnet udtaler:

Indledningsvis bemærker nævnet, at hverken selskabet eller nævnet er bundet af et andet selskabs afgørelse.

Efter sin gennemgang af sagen, herunder de lægelige og kommunale oplysninger, finder nævnet det ikke godtgjort, at klagerens generelle erhvervsevne varigt er nedsat med mindst 2/3. Nævnet kan derfor ikke kritisere, at selskabet har afvist at udbetale invalidesum som sket.

Som følge heraf

b e s t e m m e s :

Klageren får ikke medhold.

Poul Sørensen